

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4849/2020
14.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца - противтуженог Града Ниша, кога заступа Градско правобранилаштво, против туженог – противтужиоца Учитељског друштва из Ниша, чији је пуномоћник Зоран Костић, адвокат из ..., ради предаје непокретности и ради утврђења својине и правне важности решења, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3447/19 од 12.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 14.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог – противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3447/19 од 12.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3447/19 од 12.06.2020. године, укинута је пресуда Вишег суда у Нишу П 2239/17 од 12.04.2018. године и одлучено: усвојен је тужбени захтев тужиоца – противтуженог Града Ниша и обавезан тужени – противтужилац да пословну зграду која се налази у Нишу у улици ... број .. (раније ул. ...) постојећа на КП ... КО Ниш – Ћелекула, а након израде катастра непокретности на КП ... КО Ниш – Ћелекула, испразни од лица и ствари и у исправном стању преда тужиоцу на управљање и коришћење; одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим је тражио да се утврди да је тужени – противтужилац као правни следбеник Учитељског друштва Среза Ниш и Среза Нишког власник објекта Учитељски дом у Нишу у улици ... број .. на КП ..., који објекат је уписан у ЛН ПР ... КО Ниш – Ћелекула, са правом коришћења земљишта под објектом и уз објекат, на основу одлуке Општине Нишке бр. .. од 29.12.2022. године, одобрено решењем Државног савета бр. .. од 21.10.1927. године, што је тужилац – противтужени дужан да призна туженом – противтужиоцу, као и да пресуда служи за упис права својине туженог – противтужиоца на наведеној непокретности у КО Ниш; одбачена је као недозвољена противтужба туженог – противтужиоца у погледу захтева којим је тражио да се утврди да је без правног дејства правноснажно решење Секретаријата за финансије СО Ниш бр. ../91-70 од 18.07.1972. године, којим је национализована и постала друштвена својина пословна

зграда Учитељског дома, јер је наведено решење донето противно Закону о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, што је тужилац – противтужени Град Ниш дужан да призна, као и да пресуда служи туженом – противтужиоцу као основ за остваривање његових имовинских права на објекту Учитељског дома код надлежних органа, односно за основ за промену власништва у катастру непокретности; обавезан је тужени – противтужилац да тужиоцу – противтуженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 468.000,00 динара.

Против наведене пресуде Апелационог суда у Нишу тужени – противтужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 87/18), па је утврдио да ревизија туженог - противтужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. На друге битне повреде одредаба парничног поступка није конкретно и образложено указано.

Према утврђеном чињеничном стању, предметна непокретност – пословна зграда у Нишу у улици ... број .., била је првобитно власништва Учитељског друштва Града Ниша и Среза Нишког у Нишу, о чему сведочи тапија заведена у књизи тапија под бројем .. дана 14.09.1932. године и извод из земљишних књига ЗКУЛ бр. .. за КО Ниш од 14.01.1969. године. Решењем Секретаријата за финансије СО Ниш бр. ../91-70 од 18.07.1972. године утврђено је да је дана 26.12.1958. године, као дана ступања на снагу Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, национализована и постала друштвена својина ова зграда, с тим што је наведено да је на дан 25.12.1958. године њен сопственик био Синдикат просветних и научних радника Среза Ниш. Решење је постало правноснажно 04.03.1974. године. На основу тог решења Општински суд у Нишу је решењем Дн бр. ../74 од 12.08.1974. године у ЗКУЛ бр. .. КО Ниш дозволио промену дотадашњег уписа, тако што је брисан упис власништва на згради у корист Учитељског друштва Града Ниша, а извршен упис друштвеног власништва по основу национализације од 26.12.1958. године, тако што је КП бр. .. – зграда број 2 у улици ..., са кућиштем, двориштем и вртом у површини од 10 ари уписна као друштвено власништво, а носилац права коришћења Општина Ниш. Тужени – противтужилац је поднео Управи за имовину и инспекцијске послове Града Ниша захтев за понављање поступка дана 28.04.2010. године, којим је тражио да се решење о национализацији Секретаријата за финансије СО Ниш бр. ../91-70 од 18.07.1972. године стави ван снаге. Закључком Управе за имовину и инспекцијске послове Града Ниша бр. ../91-70 од 20.03.2015. године одбачен је предлог за понављање поступка окончаног решењем Секретаријата за финансије СО Ниш бр. ../91-70 од 18.07.1972. године, као неблаговремен. Решењем Министарства финансија РС, Сектора за имовинско-правне послове од 19.11.2015. године одбијена је као неосновна жалба овде туженог – противтужиоца изјављена против закључка од 20.03.2015. године. Након тога, тужени – противтужилац покренуо је управни спор ради поништаја решења од 19.11.2015. године, а исти је окончан пресудом Управног суда, Одељење у Нишу II-4 У бр. 18329/15 од 24.11.2016. године којом је тужба одбијена.

На утврђено чињенично стање другостепени суд је правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца – противтуженог, одбио као неоснован противтужбени захтев и одбацио као недозвољен противтужбени захтев туженог – противтужиоца у делу којим је тражио да се утврди да је без правног дејства правноснажно решење Секретаријата за финансије СО Ниш бр. ../91-70 од 18.07.1972. године којим је национализована и постала друштвена својина предметна непокретност.

Тужилац тужбеним захтевом тражи предају у државину предметне непокретности, а свој тужбени захтев заснива на чињеници да је носилац права коришћења на непокретности која је предмет тужбеног захтева и да као титулар тог права има могућност да у заштити истог, захтева државину непокретности. Неспорно је да је тужени држалац непокретности која је предмет тужбеног захтева.

Тужени – противтужилац противтужбеним захтевом тражи утврђење права својине на предметној непокретности на основу одлуке Општине Нишке бр. ..од 29.12.1922. године одобрено решењем Државног савета бр. .. од 21.10.1927. године и утврђење да је без правне важности наведено решење о национализацији предметне непокретности од 18.07.1972. године. Сматра да је он титулар права својине, односно права коришћења на предметној непокретности, обзиром да је исту изградио правни претходник туженог сопственим средствима и исти је раније био уписан као земљишно-књижни власник предметне непокретности, те да је без правне важности и незаконито решење донето у управном поступку којим је утврђено да је предметна непокретност национализована, јер је иста могла бити одузета само од правног претходника туженог као тадашњег власника који у том поступку није учествовао, због чега сматра да је повређен Закон о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта.

По оцени Врховног касационог суда правилно је одбијен противтужбени захтев туженог – противтужиоца за утврђење права власништва на предметној непокретности, јер нема правног основа за стицање права својине у корист туженог – противтужиоца, а чињенице на којима исти заснива свој противтужбени захтев у овој парници, да му је имовина одузета противно одредбама Закона о национализацији, не могу бити основ за усвајање противтужбеног захтева, због непостојања правних правила која би омогућавала преиспитивање одлуке о национализованој имовини или пак повраћај овако одузете имовине у парничном поступку.

Одредбом члана 20. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем (став 1.); право својине стиче се и одлуком државног органа на начин и под условима одређеним законом (став 2.).

Како из утврђеног чињеничног стања несумњиво произилази да је спорна непокретност национализована и прешла у друштвену својину, та непокретност прешла је у државну својину ступањем на снагу Закона о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“ број 53/95 ... 101/05), а тужилац – противтужени је као територијална јединица задржала право да под условима из члана 47. овог Закона настави да користи имовину која представља државну својину и њом располаже у складу

са овим и посебним законима, односно уз сагласност Републике. Како до доношења овог Закона није измењено правноснажно решење о национализацији, та имовина је у складу са законом прешла у државну својину, а тужилац – противтужени Град Ниш, као њен корисник, задржао је право коришћења те непокретности.

Правни основ таквог уписа је неизмењено решење Секретаријата за финансије СО Ниш бр. ./91-70 од 18.07.1972. године, снабдевано потврдом о правноснажности и извршности, донето на основу члана 58. Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта („Сл. лист СНРЈ“ бр. 52/1958) којим је утврђено да је са 26.12.1958. године, као даном ступања на снагу поменутог Закона, национализована и постала друштвена својина и предметна непокретност, да би даље иста на основу закона прешла у државну својину, а тужилац – противтужени задржао право коришћења, како је то и уписано у јавним књигама.

Правилан је правни став другостепеног суда да је предметно решење о национализацији од 18.07.1972. године снабдевано потврдом о правноснажности и извршности, те да се као коначни управни акт има сматрати законитим све до момента док се исто не стави ван правне снаге, а да суд у парничном поступку није овлашћен да цени законитост управних аката – одлука, нити законитост поступка у коме су исте донете.

Како је утврђено да је предметна непокретност у власништву Републике Србије са правом коришћења тужиоца – противтуженог по законитом правном основу, то је другостепени суд правилном применом одредбе члана 37. Закона о основама својинскоправних односа усвојио тужбени захтев тужиоца и правилном применом материјалног права одбио противтужбени захтев туженог – противтужиоца као неоснован, а за своју одлуку дао је разлоге које прихвата и овај суд, јер право својине које је Учитељско друштво Града Ниша имало на предметној непокретности пре доношења правноснажног и извршног решења о национализацији, које није стављено ван снаге, није од утицаја на другачије одлучивање у овој парници.

Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, Врховни касациони суд је ревизију туженог – противтужиоца одбио као неосновану и одлучио као у изреци, применом члана 414. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић